

02-03

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом КОМУНАЛЬНОГО

ЗАКЛАДУ «БОГОДУХІВСЬКА

СПЕЦІАЛЬНА ШКОЛА»

ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

від 06.08.2024 № 78

Директор _____ Зоя КИСЬ

Освітня програма

**Комунального закладу «Богодухівська спеціальна
школа» Харківської обласної ради**

II ступеня (5-10 класи)

СХВАЛЕНО

Педагогічною радою

КОМУНАЛЬНОГО

ЗАКЛАДУ «БОГОДУХІВСЬКА

СПЕЦІАЛЬНА ШКОЛА»

ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Протокол від 06.08.2024 № 7

Богодухівський район

с.Мусійки

2024 рік

Комунальний заклад «Богодухівська спеціальна школа» Харківської обласної ради (далі – КЗ Богодухівська СШ) є закладом загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття початкової та базової середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами, що зумовлені порушенням інтелектуального розвитку.

Освітня програма загальної середньої освіти II ступеня (5-10 класи) для дітей з особливими освітніми потребами КЗ Богодухівська СШ розроблена відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», в рамках нормативно-правового забезпечення Нової української школи, постанови Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року №898 «Про Державний стандарту базової середньої освіти», наказу Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 №144, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 14 березня 2013 р. за № 410/22942 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів», наказу Міністерства освіти і науки України від 07.12.2021 №1317 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-10(11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами», наказу Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018 №627 «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами», наказу Міністерства освіти і науки України від 10.06.2019 №808 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018 №627» та інших актів, що регулюють забезпечення освітнього процесу в спеціальних закладах загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.

Освітня програма загальної середньої освіти II ступеня (5-10 класи) для дітей з особливими освітніми потребами КЗ Богодухівська СШ окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх

компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти.

Освітня програма передбачає:

формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;

виховання елементів природодоцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля;

утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини, розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей;

реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через навчальні предмети.

Повноцінність базової загальної середньої освіти забезпечується через реалізацію інваріантної та варіативної частин навчального плану.

Години корекційно-розвиткових занять навчального плану не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження здобувачів освіти.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, відповідно до особливостей психофізичного розвитку дітей;
- очікувані результати навчання здобувачів базової середньої освіти;
- пропонувані зміст навчальних програм та перелік корекційно-розвиткових програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН);
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- інструментарій оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою.

СКЛАДОВА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

1. Загальний обсяг навчального навантаження, відповідно до особливостей психофізичного розвитку дітей

Освітня програма загальної середньої освіти II ступеня (5-10 класи) для дітей з інтелектуальними порушеннями КЗ Богодухівська СШ розроблена відповідно до:

- для 5-7 класів, відповідно до таблиці 14 за Типовою освітньою програмою, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 07.12.2021 № 1317. Додаток 1.
- для 8-10 класів відповідно таблиці 18 за Типовою освітньою програмою, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018 № 627. Додаток 2.

Освітня програма загальної середньої освіти II ступеня (5-10 класи) для дітей із інтелектуальними порушеннями помірною та тяжкою ступенів КЗ Богодухівська СШ розроблена відповідно до:

- таблиці 19.1 за Типовою освітньою програмою, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018 № 627 – із змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 10.06.2019 №808. Додаток 3.

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 5-10-х класів КЗ Богодухівської СШ складає:

- 6265 годин (для дітей з інтелектуальними порушеннями)
- 6265 годин (для дітей з інтелектуальними порушеннями помірною та тяжкою ступенів).

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти. Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей

Базового навчального плану Державного стандарту через навчальні предмети. Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курси за вибором, індивідуальні та групові заняття, консультації.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями (освітні галузі реалізуються через навчальні предмети):

5-7 КЛАСИ (інтелектуальні порушення)

Державний стандарт загальної середньої освіти складається з дев'яти освітніх галузей: «Мовно-літературна», «Математична», «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична», «Технологічна», «Мистецька», «Інформатична», «Фізична культура».

Освітня галузь «Мовно-літературна» реалізується через навчальні предмети: «Українська мова», «Українська література».

Освітня галузь «Математична» реалізується через навчальний предмет «Математика».

Освітня галузь «Природнича» реалізується через навчальний предмет «Пізнаємо природу».

Освітня галузь «Соціальна і здоров'язбережувальна» реалізується через інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут».

Освітня галузь «Громадянська та історична» реалізується через навчальний предмет «Вступ до історії України та громадянської освіти».

Освітня галузь «Технологічна» реалізується через навчальний предмет: «Технології».

Освітня галузь «Мистецька» реалізується через інтегрований курс «Мистецтво».

Освітня галузь «Інформатична» реалізується через навчальний предмет: «Інформатика».

Освітня галузь «Фізична культура» реалізується через навчальний предмет «Фізична культура».

8-10 КЛАСИ (інтелектуальні порушення)

Державний стандарт базової та повної загальної середньої освіти складається з семи освітніх галузей: «Мови і літератури», «Математика», «Природознавство», «Суспільствознавство», «Мистецтво», «Технології», «Основи здоров'я і фізична культура».

Освітня галузь «Мови і літератури» в навчальному плані реалізується через навчальні предмети «Українська мова» та «Українська література».

Освітня галузь «Математика» реалізується через навчальний предмет «Математика».

Освітня галузь «Природознавство» реалізується через навчальні предмети «Природознавство», «Географія» та «Фізика і хімія в побуті».

Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується через навчальні предмети «Історія України», «Я у Світі».

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через навчальні предмети «Образотворче мистецтво», «Музичне мистецтво».

Освітня галузь «Технології» реалізується через навчальні предмети «Трудове навчання», «Інформатика».

Освітня галузь «Фізична культура» реалізується через навчальні предмети «Основи здоров'я» та «Фізична культура».

5-10 КЛАСИ (інтелектуальні порушення помірною та тяжкою ступенів)

Державний стандарт базової та повної загальної середньої освіти складається з семи освітніх галузей: «Мови і літератури», «Суспільствознавство», «Математика», «Природознавство», «Мистецтво», «Технології», «Здоров'я і фізична культура».

Освітня галузь «Мови і літератури» в навчальному плані реалізується через навчальний предмет «Читання та письмо».

Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується через навчальні предмети «Я у Світі», «Соціально-побутове орієнтування».

Освітня галузь «Математика» реалізується через навчальний предмет «Елементарні математичні уявлення».

Освітня галузь «Природознавство» реалізується через навчальні предмети «Природознавство».

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через навчальний предмет «Мистецтво».

Освітня галузь «Технології» реалізується через навчальні предмети «Предметно-практичне навчання».

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується через навчальні предмети «Адаптивна фізична культура».

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: розвиток мовлення, соціально-побутове орієнтування, лікувальна фізична культура, ритміка, психомоторний та сенсорний розвиток, альтернативна комунікація, логопедичні заняття.

Корекційно-розвиткові заняття проводять спеціалісти закладу освіти: вчитель-дефектолог, вчитель-логопед, вчитель фізичної культури, практичний психолог.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу школи за 5-денним навчальними тижнем. Навчальний процес може відбуватися очно, дистанційно або з використанням змішаної форми навчання.

Варіативна складова використовується на підсилення предметів інваріантної складової. У такому разі розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми програми предмету здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується керівником закладу освіти чи його заступником. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години;

запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють обрану закладом спеціалізацію, чи світоглядного спрямування (етика, історія релігій та культур, риторика, логіка, рідний край, хореографія, креслення, основи споживчих знань, світ професій тощо);

індивідуальні заняття та консультації.

У спеціальних закладах загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами години з фізичної культури враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів (наказ Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 № 144, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 14 березня 2013 р. за № 410/22942 "Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів»).

Збереження здоров'я дітей належить до одного з головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Повноцінність базової освіти для дітей з особливими освітніми потребами забезпечується через реалізацію інваріантної, варіативної частин навчального плану та корекційно-розвиткових занять.

Години корекційно-розвиткових занять навчального плану не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

2. Очікувані результати навчання здобувачів початкової освіти

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті базової та повної загальної середньої освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою (і рідною - у разі відмінності, українською	Уміння: (самостійно або за допомогою) ставити запитання та розпізнавати проблему; робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати та перетворювати

	жестовою або за допомогою альтернативних засобів спілкування)	тексти задач письмово, грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень, поповнювати свій активний та пасивний словниковий запас. Ставлення: розуміння чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.
2	Спілкування іноземними мовами (здобувачі освіти з інтелектуальними порушеннями іноземну мову не вивчають)	Уміння: (самостійно або за допомогою) здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух (за допомогою американської дактильної абетки), зміст автентичних текстів; читати та розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно (за допомогою дактильної абетки), письмово, за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови (української жестової мови) та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії (у тому числі альтернативні засоби спілкування) відповідно до різних потреб. Навчальні ресурси: підручники, словники, жестівники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: (самостійно або за допомогою) оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати

		<p>задачі, зокрема практичного змісту; будувати та досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язання математичних задач, зокрема таких, що моделюють реальні життєві ситуації.</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: (самостійно або за допомогою) розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища та процеси; користуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови наук, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей у сучасних інформаційних технологіях.</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: (самостійно та за допомогою) структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язання математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: (самостійно та за допомогою) визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати</p>

		<p>та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.</p>
7	Ініціативність підприємливість	<p>і Уміння: (самостійно та за допомогою) вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії практичності, ефективності з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди - це особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).</p>
8	Соціальна громадянська компетентності	<p>і Уміння: (самостійно та за допомогою) висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; повага до прав людини.</p>

		Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: (самостійно та за допомогою) висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог (в тому числі за допомогою української жестової мови, альтернативних засобів спілкування), національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування та взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: (самостійно та за допомогою) аналізувати та оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні та соціальні наслідки рішень.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне, бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Наскрізнi лiнii є соціально значимими над предметними темами, які допомагають формуванню у здобувачів освіти уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних життєвих ситуаціях.

Навчання з наскрізними лініями реалізується насамперед через:

Організацію навчального середовища - зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

Окремі предмети - виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формування критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального громадянина, що розуміє принципи та механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія засвоюється переважно через колективну діяльність, яка поєднує окремі предмети між собою та розвиває у здобувачів освіти готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати у здобувачів освіти якомога більше позитивних емоцій, а її зміст - бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, наполегливості та чесності. Приклад вчителя є важливим у формуванні толерантного ставлення один до одного, незалежного від рівня навчальних досягнень та особливостей психофізичного розвитку.</p>
Здоров'я безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення здобувача освіти як свідомого громадянина, здатного вести здоровий спосіб життя та формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p>

	Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку та охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів транспортних засобів).
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння здобувачами освіти практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування запозичення, страхування кредитування тощо). Реалізується через розв'язування практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення здобувачів освіти до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Освітня програма спеціального закладу базової середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами передбачає досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

3. Пропонований зміст навчальних програм та перелік корекційно-розвиткових програм

Освітній процес загальної середньої освіти II ступеня (5-10 класи) для дітей з особливими освітніми потребами КЗ Богодухівська СШ здійснюється за навчальними програмами, які рекомендовані Міністерством освіти і науки України та розміщені на офіційному веб-сайті МОН. Додаток 4,5.

Подано перелік корекційно-розвиткових програм для дітей з інтелектуальними порушеннями. Додаток 6.

4. Рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації в населеному пункті.

Організація освітнього процесу із використанням технологій дистанційного навчання передбачає:

- проведення навчальних та корекційно-розвиткових занять, консультацій, вебінарів, виховних годин, віртуальних екскурсій тощо;
- обрання конкретних електронних освітніх платформ, онлайн сервісів та інструментів, за допомогою яких організовується освітній процес під час дистанційного навчання (Moodle, Google Classroom, Zoom тощо), що затверджується педагогічною радою закладу;
- обирання педагогічними працівниками форм, методів і засобів дистанційного навчання, а також визначення доцільності проведення конкретного навчального заняття в синхронному або асинхронному режимі. Такі дії педагогічних працівників не потребують погодження/схвалення;
- використання електронних освітніх ресурсів, створених педагогічними працівниками, а у разі використання інших електронних освітніх ресурсів –

забезпечувати їх перевірку щодо відповідності державним стандартам освіти, типовим освітнім і модельним навчальним програмам, мові освіти, іншим вимогам законодавства у сфері загальної середньої освіти;

- використання електронних розкладів занять, електронних класних журналів/щоденників;
- здійснення моніторингу і контролю якості дистанційного навчання в закладі освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;

якість проведення навчальних занять;

моніторинг досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

оновлення методичної бази освітньої діяльності;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок здобувачів освіти, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

За потреби заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладу освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його

батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

5. Інструментарій оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів із порушеннями інтелектуального розвитку здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного учня у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Оцінювання навчальних досягнень учнів відбувається відповідно до:

- Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів 5-10 класів з порушеннями інтелектуального розвитку розроблено відповідно до Програми спільної діяльності Міністерства освіти і науки України, Інституту модернізації змісту освіти, Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, спрямованої на виконання завдань Концепції «Нова українська школа» та реформування змісту освіти дітей з особливими освітніми потребами (схвалено для використання у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами комісією із спеціальної педагогіки Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (Лист ДНУ «ІМЗО» №№ 22.1/12-Г-623 від 22.07.2020 р).

Відповідно до рекомендацій Міністерства освіти і науки України, у рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети (наказ МОН № 1317 від 07.12.2021 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами»). Програмові компетенції для учнів з порушенням інтелектуального розвитку помірного ступеня відокремлено під спеціальним позначенням -*. Зміст навчання добирається індивідуально, відповідно до пізнавальних можливостей здобувача освіти.

б. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, Типовій освітній програмі початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для учнів з порушеннями інтелектуального розвитку, що підтверджено відповідним документом.

Учні (вихованці) з порушеннями інтелектуального розвитку, які здобули базову середню освіту, отримують документ (свідоцтво) про здобуття базової середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами, зумовленими порушеннями інтелектуального розвитку, що є підставою для вступу до закладу професійної (професійно-технічної) освіти.

Учні (вихованці) з помірними порушеннями інтелектуального розвитку, які завершили повний курс навчання у спеціальній школі, отримують відповідний документ (довідку) про освіту для осіб з помірними інтелектуальними порушеннями.

Директор

Зоя КИСЬ

Додаток 1
до Освітньої програми
КЗ Богодухівська СШ
II ступеня (5-10 класи)

Типовий навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку з українською мовою навчання та закладів загальної середньої освіти зі спеціальними класами для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку з українською мовою навчання

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах							Разом
		5	6	7	8	9	10	11	
Мовно-літературна	Українська мова	3	3	3	3	2	2	-	16
	Українська література	2	2	2	2	2	2	-	12
Математична	Математика	5	4	4	4	4	4	-	25
Природнича	Інтегрований курс “Пізнаємо природу”	2	2	-	-	-	-	-	4
	Географія	-	-	1	2	2	3	-	8
	Фізика і хімія в побуті	-	-	1	2	2	3	-	8
Соціальна і здоров’язбережувальна	Інтегрований курс “Здоров’я, безпека та добробут”	1	1	0,5	0,5	0,5	0,5	-	4
	Підприємство і фінансова грамотність	-	-	-	-	0,5	0,5	-	1
	У рамках вивчення інтегрованого курсу “Здоров’я, безпека та добробут” вивчаються наступні предмети: “Етика”, “Культура добросусідства”, “Інші курси морального спрямування”								
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	1	-	-	-	-	-	2
	Історія України	-	-	2	2	2	-	-	6

	Правознавство	-	-	-	-	-	1	-	1
Інформатична	Інформатика	2	2	2	2	3	3	4	18
Технологічна	Технології	6	10	11	11	11	11	25	85
Мистецька	Інтегрований курс “Мистецтво”	2	2	2	2	1	-	-	9
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	2	2	2	-	15
Разом		27	30	31,5	32,5	32	32	29	214
Корекційно-розвиткові заняття	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	2	2	1	1	12
	Розвиток мовлення	1	1	1	1	1	0,5	0,5	6
	Лікувальна фізкультура (ритміка)	2	2	2	2	2	1	1	12
Додаткові години на навчальні предмети, індивідуальні заняття та консультації	факультативи, заняття та консультації	1	1	1,5	1,5	2	2	3	12
Загальна кількість навчальних годин, що фінансується з бюджету (без урахування поділу на групи та корекційно-розвиткової роботи)		28	31	33	34	34	34	32	
Гранично допустиме навантаження		25	28	30	32	32	32	32	

*Навчальний план вводиться в дію поетапно з:

5-й клас – на 2022/2023 н.р.

6-й клас – на 2023/2024 н.р.

7-й клас – на 2024/2025 н.р.

8-й клас – на 2025/2026 н.р.

9-й клас – на 2026/2027 н.р.

10-й клас – на 2027/2028 н.р.

11-й клас – на 2028/2029 н.р.

Додаток 2
до Освітньої програми
КЗ Богодухівська СШ
II ступеня (5-10 класи)

**Навчальний план спеціальних закладів загальної середньої освіти
з навчанням українською мовою для дітей з інтелектуальними порушеннями**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах						
		5	6	7	8	9	10	Разом
Мови і літератури	Українська мова	3	3	3	3	2	2	16
	Українська література	2	2	2	2	2	2	12
Суспільствознавство	Історія України		-	2	2	2	-	6
	Я у Світі	1	-	-	-	-	-	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	-	1	1
Математика	Математика	4	5	4	4	4	4	25
Природознавство	Природознавство	1	1	1	2	2	-	7
	Географія	-	2	1	2	2	-	7
	Фізика і хімія в побуті	-	-	2	2	2	1	7
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	1	-	-	4
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	-	-	4
Технології	Трудове навчання	7	8	8	8	11	18	60
	Інформатика	1	1	1	1	1	1	6
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	-	5
	Фізична культура	2	2	2	2	2	2	12
Разом		24	27	29	31	31	31	173
Корекційно – розвиткові заняття	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	2	2	2	12
	Розвиток мовлення	1	1	1	1	1	1	6
	Лікувальна фізкультура (ритміка)	2	2	2	2	2	2	12
Додаткові години на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1	1	1	1	1	1	6
Гранично допустиме навантаження		25	28	30	32	32	32	179

Додаток 3
Освітньої програми
КЗ Богодухівська СШ
II ступеня (5-10 класи)

**Навчальний план для дітей з аутичними порушеннями тяжкого ступеня;
інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступенів**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах						
		5	6	7	8	9	10	Разом
Мови і літератури	Читання та письмо	3	3	3	3	3	3	18
	Я у Світі	1	1	1	1	1	1	6
Суспільствознавство	Соціально-побутове орієнтування	5	5	5	5	5	5	30
	Математика	2	2	2	2	2	2	12
Природознавство	Елементарні математичні уявлення	2	2	2	2	2	2	12
Природознавство	Природознавство	1	1	1	1	1	1	6
Мистецтво	Мистецтво	2	2	2	2	2	2	12
Технології	Предметно-практичне навчання	5	5	5	5	5	10	35
	Основи інформатики	1	1	1	1	1	1	6
Здоров'я і фізична культура	Адаптивна фізична культура	2	2	2	2	2	2	12
Разом		22	22	22	22	22	27	137
Корекційно-розвиткові заняття	Психомоторний та сенсорний розвиток	2	2	2	2	2	2	12
	Альтернативна комунікація	1	1	1	1	1	1	6
	Ритміка	1	1	1	1	1	1	6
	Логопедичні заняття	1	1	1	1	1	1	6
Додаткові години на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3	6	8	10	10	5	42
Гранично допустиме навантаження		25	28	30	32	32	32	179

Додаток 4
до Освітньої програми
КЗ Богодухівська СШ
II ступеня (5-10 класи)

**Перелік навчальних програм
для вивчення предметів інваріантної складової в 5- 10 класах
для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня**

з/п	Назва навчального предмета	Клас	Назва програми	Рік та видавництво	Тип (державна або регіональна)	Нормативно-правове забезпечення (ким дозволена до використання та ким і коли затверджена)	Примітка
1	Українська мова, українська література, математика, технології (обслуговуюча праця), пізнаємо природу, фізична культура, інформатика, вступ до історії України та громадянської освіти	5-6	Модельні навчальні програми для спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку	2022, МОНУ	Державна	Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України // Наказ Міністерства освіти і науки України від 26.04.2022 № 383	
2	Українська література, музичне мистецтво, трудове навчання, історія України, основи здоров'я, фізична культура, географія, образотворче мистецтво, математика, інформатика природознавство	7	Модельні навчальні програми для спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку	2023, МОНУ	Державна	Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України // Наказ Міністерства освіти і науки України від 13.06.2023 № 724 http://mon.gov.ua	

3	Математика, природознавство, географія, трудове навчання, образотворче мистецтво, інформатика, фізична культура, основи здоров'я, історія України, фізика і хімія у побуті, правознавство	8,10	Програма для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із розумовою відсталістю	2017, МОНУ	Державна	Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України // http://mon.gov.ua	
4	Українська мова	8,10	Програма для спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей інтелектуальними порушеннями	2019, МОНУ	Державна	Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України // http://mon.gov.ua	
5	Українська література	8,10	Програма для спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей інтелектуальними порушеннями	2019, МОНУ	Державна	Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України // http://mon.gov.ua	

**Перелік навчальних програм
для вивчення предметів інваріантної складової в 5- 10 класах
для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку помірною та
тяжкою ступенів**

Математика	Навчальна програма «Елементарні математичні уявлення» для дітей 5-10 класів з інтелектуальними порушеннями помірною та тяжкою ступенів (Литвин І.М., Хронік Т.Є., Шестопап В.М., Міняйло Т.С.), 2020 р.
Українська мова	Навчальна програма «Читання та письмо» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірною та тяжкою ступенів (автори: Литвин І.М., Хронік Т.Є., Шестопап В.М., Абрамович О.М.), 2020 р.
Українська література	Навчальна програма «Читання та письмо» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірною та тяжкою ступенів (автори: Литвин І.М., Хронік Т.Є., Шестопап В.М., Абрамович О.М.), 2020 р.
Природознавство	Навчальна програма «Природознавство» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірною та тяжкою ступенів (автори: Литвин І.М., Хронік Т.Є., Томіленко О.В.), 2020 р.
Мистецтво	Навчальна програма «Мистецтво» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірною та тяжкою ступенів (Литвин І.М., Хронік Т.Є., Шестопап В.М., Сікачина Л.М.), 2020 р.
Фізична культура	Навчальна програма «Адаптивна фізична культура» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірною та тяжкою ступенів (Литвин І.М., Хронік Т.Є., Шестопап В.М., Біла О.М.), 2020 р.
Соціально-побутове орієнтування	Навчальна програма «Соціально-побутове орієнтування» для 5- 10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірною та тяжкою ступенів (автори: Литвин І.М., Хронік Т.Є., Шестопап В.М., Науменко О.В.), 2020 р.
Інформатика	Навчальна програма «Основи інформатики» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірною та тяжкою ступенів (автори: Литвин І.М., Хронік Т.Є., Томіленко О. В.), 2020 р.

**Перелік програм з корекційно-розвиткової роботи
для здобувачів 5-10 класів
Комунального закладу «Богодухівська спеціальна школа»
Харківської обласної ради для дітей з особливими освітніми потребами**

№ п/п	Назва корекційно-розвиткової програми
1.	Програма з корекційної – розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 5-9 класів для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (Шеремет Б.Г., Сак Т.В., Соколова Г.Б., Маматова З.Р., Бабяк О.О., Мельниченко М.В.)
2.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (Омельченко І.М., Федорович Л.О.)
3.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Соціально-побутове орієнтування» (варіативний модуль «Подорож у життя») для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (Міненко А.В., Грикун А.С.)
4.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для учнів 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів з помірними інтелектуальними порушеннями (Хайдарова О.С., Блеч Г.О.)
5.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Ритміка» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (Редько Л.О., Безкоровайна Л.А., Гладченко І.В.)
6.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для дітей 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (Бобренко І.В.)